

1. 7. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Neodpovídající informace v nabídkách - bude lhání beztrestné?

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek č. [134/2016](#) Sb. („ZZVZ“), který bude účinný od 1. 10. 2016 a transponuje nové evropské zadávací směrnice, je bezesporu obrovským současným tématem v oblasti práva veřejných zakázek.

Oproti dosavadnímu zákonu č. [137/2006](#) Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů („ZVZ“), obsahuje ZZVZ řadu změn, úprav a upřesnění. Jedno z velmi diskutovaných témat představuje i úplné vypuštění správních deliktů dodavatele. Dle dosavadní právní úpravy mohl být dodavatel Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže („Úřad“) potrestán za předložení neodpovídajících dokladů či informací k prokázání kvalifikace, dále pak za nepodání žádosti o změnu zápisu do seznamu kvalifikovaných dodavatelů nebo nepředložení seznamu subdodavatelů.

Nejzávažnější sankci přitom představuje tzv. blacklist, tj. zákaz plnění veřejných zakázek na dobu tři let (spolu s uložením pokuty až do výše 20 mil. Kč), a to za předložení neodpovídajících informací nebo dokladů k prokázání kvalifikace. Doba, na kterou je zákaz plnění veřejných zakázek ukládán, je přitom stanovena jako pevná, tj. Úřad nemá možnost s ohledem na závažnost a okolnosti případu stanovit dobu kratší.

Zrušení správních deliktů dodavatelů

Podle důvodové zprávy k ZZVZ se blacklist v praxi neukázal jako účinný nástroj ochrany zadavatelů, o čemž svědčí i nízký počet dodavatelů, kteří do něho byli za více než 5 let jeho existence zapsáni, navíc nemá oporu v evropské legislativě. Dále je nezbytné zmínit, že dle ZVZ zadavatel není ani povinen při zjištění neodpovídajících informací v nabídce dodavatele řízení před Úřadem iniciovat - bylo by to pro něj i nepraktické, protože to zadávací řízení může pouze prodloužit. Často je také řízení před Úřadem zahajováno na podnět konkurence. Institutu je dále vyčítáno i to, že řízení je vedeno proti dodavateli, byť neodpovídající informace předložil subdodavatel, případně i jiný člen sdružení. Předseda Úřadu, Ing. Petr Rafaj, k uvedeným tématům v několika rozhovorech uvedl, že „blacklist se stal spíše nástrojem konkurenčního boje, než aby napomáhal efektivní soutěži, a z pohledu moderního prostředí zadávání veřejných zakázek se při současném nestíhání skutečného viníka jeví mnohdy jako neefektivní a nepřiměřený“[1].

Z výše uvedených důvodů proto institut blacklistu a i dalšího jiného správního trestání dodavatelů do ZZVZ nebyl převzat. Dle přechodných ustanovení ZZVZ se pak pravomocně uložený zákaz plnění veřejných zakázek nemá vztahovat na veřejné zakázky zadávané dle ZZVZ. Dodavatelé, kteří nyní na blacklistu již jsou, si tak nebudou muset již uložený trest ani celý „odpykat“.

To ovšem neznamená, že by dodavatelé nově mohli bez jakékoliv hrozby v zadávacím řízení uvádět nepravdivé či zavádějící informace.

Za předložení neodpovídajících údajů bude vyloučení

Podle § 48 ZZVZ zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení, pokud údaje, doklady, vzorky nebo modely předložené účastníkem zadávacího řízení neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohou mít vliv na posouzení podmínek účasti nebo na naplnění kritérií hodnocení. Vybraného dodavatele, u kterého je tento důvod naplněn, musí zadavatel vyloučit vždy. Ustanovení § 39 odst. 5 ZZVZ pak zadavatele výslovně opravňuje k ověřování údajů uvedených účastníkem řízení.

Úprava v ZZVZ tedy pravomoc posouzení a rozhodnutí, zda se jedná či nejedná o odpovídající informace a údaje, plně přenáší na zadavatele, a to na úrovni rozhodování o splnění či nesplnění podmínek účasti v zadávacím řízení. S ohledem na novou právní úpravu postupu zadavatele v zadávacím řízení, kdy se zadavatel může rozhodnout, že bude posuzovat soulad nabídky se zadávacími podmínkami pouze u vybraného dodavatele, nemusí ověřování údajů či samotné vyloučení uplatnit vůči účastníkům, kteří by se neumístili jako první v pořadí. Proti neoprávněnému vyloučení se dodavatel může pochopitelně bránit cestou námitek, případně návrhu u Úřadu.

Ačkoliv se může zdát, že pravomoc zadavatele vyloučit účastníka řízení z důvodu neodpovídajících údajů v nabídce bude novinkou, i dle dosavadní právní úpravy má zadavatel pochopitelně povinnost vyloučit dodavatele, u kterého zjistí, že předložené údaje neodpovídají skutečnosti. Právní úprava ZZVZ sice tento důvod výslovně nezmiňuje, nicméně zcela logicky je možné aplikovat jako důvod vyloučení neprokázání kvalifikace či nesplnění jiných zadávacích podmínek takovým dodavatelem.

Postup po uzavření smlouvy

ZZVZ v ustanovení § 223 odst. 2 písm. a) dovoluje zadavateli závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku vypovědět nebo od ní odstoupit v případě, že smlouva neměla být uzavřena, jelikož vybraný dodavatel před zadáním veřejné zakázky předložil údaje, dokumenty, vzorky nebo modely, které neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohly mít vliv na výběr dodavatele.

Rovněž toto ustanovení odpovídá i právní úpravě ZVZ (§ 82 odst. 8), která zadavateli umožňuje od již uzavřené smlouvy odstoupit, pokud je dodatečně zjištěno, že dodavatel uvedl neodpovídající údaje, které měly nebo mohly mít vliv na výsledek zadávacího řízení.

Dopad odstoupení od smlouvy do budoucí nezpůsobilosti?

V souvislosti s odstoupením od smlouvy dle ustanovení § 223 odst. 2 písm. a) ZZVZ vyvstává i otázka, zda lze takové odstoupení podřadit pod důvod budoucí nezpůsobilosti dodavatele ve smyslu ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ, tj. případ, kdy zadavatel má právo účastníka vyloučit. Dle tohoto ustanovení je nezpůsobilý dodavatel, který se *v posledních 3 letech od zahájení zadávacího řízení dopustil závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem zadávané veřejné zakázky, nebo s jiným veřejným zadavatelem, která vedla k vzniku škody, předčasnému ukončení smluvního vztahu nebo jiným srovnatelným sankcím.*

Domníváme se, že dle jazykového výkladu tohoto ustanovení musí odstoupení od smlouvy vedoucí k nezpůsobilosti dodavatele souviset s „plněním“ veřejné zakázky, tj. nebude se vztahovat na důvod odstoupení z důvodu poskytnutí neodpovídajících informací v zadávacím řízení. Rovněž se domníváme, že nebylo ani úmyslem zákonodárce uvedená ustanovení provazovat. Právo jakéhokoliv zadavatele rozhodovat o posouzení údajů jako „nepravdivých“ a důsledcích pro veřejné zakázky v

následujících 3 letech by bylo poměrně excesivní. Proto se domníváme, že takový výklad by v praxi neobstál.

Obecně podmínky a faktická proveditelnost vyloučení účastníka z těchto důvodů se ukáže až v praxi, podle přístupu kontrolních orgánů a Úřadu, jakož i schopnosti zadavatelů vést si evidenci pochybení a tato v potřebné míře dokládat, popřípadě ochotě poskytovat si s ostatními zadavateli při dokládání pochybení součinnost.

Interní nastavení u dodavatele a zadavatele

Jakkoliv by se mohlo zdát, že uvádění nepravdivých informací či údajů do nabídky již nemůže být zákonem postiženo, zadavatelé i dodavatelé by i nadále měli zůstat ostražití ve vztahu ke kontrole všech údajů, které se objeví v nabídkách. Už v zájmu transparentnosti a nediskriminace, jakož i zachování řádné soutěže je na místě, aby zadavatel v případě pochybností či podnětů využil svého práva ověřovat si u kontaktních osob pravdivost uvedených referencí. I dodavatelé by měli věnovat náležitou pozornost skutečnostem, které uvádějí ve svých nabídkách, s důrazem na referenční služby svých subdodavatelů či dalších účastníků, pokud podávají nabídku ve sdružení.

Přijetím ZZVZ tak tzv. blacklist končí. Pokud však zadavatelé budou důsledně ověřovat jakékoliv pochybnosti o předložených údajích, tato změna nebude vést k možnosti dodavatelů beztrestně lhát.

Mgr. Adéla Havlová, LL.M.,
partnerka

JUDr. Barbora Karo,
advokátka

[Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111

Fax: +420 255 000 110

e-mail: office@havelholasek.cz

[1] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)